

Štát - Maďarská republika (Maďarsko) :)

Dejiny

Roku 1867 - vznikla na základe zmluvy o duálnej monarchii Rakúsko-uhorská monarchia.

V rokoch 1914-1918 - bojovalo Maďarsko a bolo porazené v 1. svetovej vojne.

Roku 1918 - bola vyhlásená nezávislá republika.

Roku 1919 - bola vyhlásená Maďarská republika rád, ktorú vyhlásili maďarský bolševici a trvala 133 dní. Územie okupovalo Rumunsko. Maďarsko sa stalo opäť monarchiou pod vedením regenta admirála Mikuláša Hortyho (1868-1957).

Roku 1938 - získalo Maďarsko s podporou Nemecka niektoré územia stratené po 1. svetovej vojne.

Roku 1939 - vyhlásilo Maďarsko neutralitu.

Roku 1941 - vstúpilo do vojny na strane Nemecka.

Roku 1944 - Nemci obsadili Maďarsko a uväznili Hortyho. Červená armáda začala obsadzovať Maďarsko.

Roku 1946 - došlo k opätovnému vyhláseniu republiky.

Roku 1947 - prevzali moc v krajine komunisti.

Roku 1949 - bola schválená ústava sovietskeho typu a krajina vstúpila do Rady vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP).

Roku 1953 - obsadil post predsedu vlády Imre Nagy (1896-1958).

Roku 1955 - vstúpilo Maďarsko do Varšavskej zmluvy (VZ), Imre Nagy bol obvinený z protisovietskeho nacionalizmu a zosadený.

Roku 1956 - protisovietski povstalci demonštrovali a žiadali opätovný návrat Nagya. Nagy sľúbil hospodárske a politické reformy, ale sovietske vojská vtrhli do krajiny a uväznili vodcov revolúcie. Nagya vystriedal pri moci János Kádár (1912-1989).

Roku 1958 - bol Imre Nagy obvinený z vlastizrady a popravený, tisícky jeho sympatizantov bolo deportovaných do ZSSR.

Roku 1968 - začali sa realizovať hospodárske reformy.

V rokoch 1970-1980 - boli nadviazané vzťahy so Západom.

Roku 1988 - sa premiérom stal Miklós Németh (1948).

Roku 1989 - komunistická strana uznala, že súdny proces s vodcami revolúcie z roku 1958 bol nelegálny. Vznikla nová demokratická ústava a bola povolená činnosť opozičných strán.

Roku 1990 - v slobodných voľbách vyhrala nekomunistická strana.

Roku 1991 - bol odhlasovaný zákon o odškodnení vlastníkov, ktorých majetok bol skonfiškovaný komunistami a zmluva o spolupráci s Európskym spoločenstvom (ES).

Roku 1994 - sa vrátili socialisti k moci.

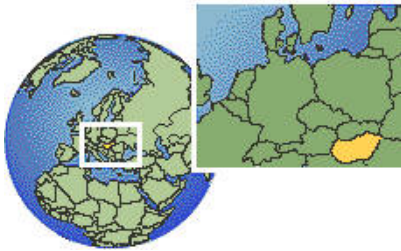
Roku 1996 - Maďarsko vstúpilo do Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD).

Roku 1999 - získalo Maďarsko plnohodnotné členstvo v Severoatlantickej aliancii (NATO).

Maďari (zastarane Uhri)

Národ tvoriaci základné obyvateľstvo Maďarska, menšie skupiny v západnej Európe a v zámorí. Jazyk patrí k uhorskej (ugritskej) skupine ugrofínskej vetvy uralskej rodiny. Najstaršie písomné pamiatky vznikli okolo roku 1200; dnešná spisovná maďarčina sa blíži k hovorovej. Väčšina veriacich sú katolíci (christianizácia od 10. storočia). Viac než 40 % Maďarov pracuje v priemysle, zbytok predovšetkým v poľnohospodárstve (obilnárstvo, záhradníctvo, vinohradníctvo, chov dobytka a koní). V niektorých oblastiach sa zachovali prvky tradičnej kultúry (odev, stavby, strava a podobne). Predkovia dnešných Maďarov boli kočovné pastierske uhorské kmene, ktoré pôvodne žili na strednom a dolnom toku Kamy. V polovici 9. storočia boli tieto kmene vytlačené Pečenegmi cez čiernomorské stepi do južného Zakarpatska a koncom 9. storočia už boli Maďari na území dnešného Maďarska. Tu behom 10. storočia asimilovali miestne slovanské kmene a prešli k usadlému spôsobu života a poľnohospodárstvu (väčšina poľnohospodárskej terminológie v maďarčine je slovanského pôvodu). Na etnogenéziu Maďarov sa priebežne podieľajú Slováci, prisťahovaní tureckí Kumáni, ďalej Rómovia, v obmedzenej miere Turci a ďalšie národnosti, žijúce v historických Uhrách (Rumuni, Nemci, Chorváti a iní). Maďarský národ sa sformoval v priebehu 1. polovice 19. storočia. Zvláštnou etnografickou skupinou Maďarov

sú Sékelovia (Székely) v rumunskej Transylvánii, kde sa usadili asi v 10.-13. storočí.

Ako sa správať v cudzine

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.